

crată noilor spectacole despre contemporaneitate, puse în scenă la teatrele Moscovei. Au fost analizate câteva din ultimele premieri prezentate recent. La discuții s-a pus accentul în mod special asupra problemei contemporaneității.

„Poate fi arătată pe scena teatrului contemporaneitatea, poate fi arătat omul sovietic?” — s-a adresat celor prezenți la ședință A. Popov, artist al poporului al U.R.S.S. Răspunzând la această întrebare, el a spus că oamenii de teatru sovietici trebuie să gândească mai mult asupra acestei probleme, să învețe, să caute, să știe să sintetizeze laconic și simplu experiența noastră artistică.”

„Trăim timpuri extrem de interesante — a spus N. Ohlopkov, regizorul principal al Teatrului „Maiaovski”. Sintem în ajunul Congresului al XXI-lea al partidului și trebuie să ne concentrăm toate forțele pentru a progresa. Trebuie să remarcăm că dramaturgii au început să folosească cu mai mult curaj materialul vieții, să ridice problemele acute ale contemporaneității.”

Cea mai mare parte a cuvântării lui S. Orazițov, directorul Teatrului Central de Păpuși, a fost consacrată necesității creării de spectacole care să nu fie numai evenimente teatrale, ci și însemnate evenimente în viața obștească.

Ceilalți vorbitori — regizori și actori — au accentuat preocuparea lor de a răspunde cu cinste sarcinilor ridicate de partid.

La sfârșitul ședinței a fost adoptată o chemare adresată tuturor oamenilor de artă sovietici.

În chemare se subliniază că, în prezent, în colectivele teatrale se observă o creștere a sentimentului de răspundere față de muncă, dorința de a face să progreseze arta, de a-și perfecționa măiestria, de a întări legătura artei cu viața poporului. Piesa sovietică contemporană ocupă în repertoriul teatrelor un loc tot mai important. În noile spectacole sînt ridicate problemele cele mai însemnate ale contemporaneității.

Consiliul artistic-teatral cheamă oamenii de artă să studieze viața, să studieze noul care se naște. Spiritul cu adevărat inovator în artă este posibil doar cu condiția cunoașterii noului din viață, a reflectării veridice a fenomenelor realității zilelor noastre.

Oamenii de artă sovietici sînt chemați să lupte împotriva pătrunderii revizionismului și altor curente străine în arta sovietică, să lupte împotriva adversarilor ideologiei comuniste, împotriva tuturor celor care împiedică progresul artei sovietice.

Consiliul artistic-teatral cheamă toți oamenii de artă sovietici să-și închine toate forțele și talentul lor pentru îndeplinirea sarcinilor de răspundere care le stau în față în anii construirii comunismului.

Noul avînt al artei sovietice — se subliniază în chemare — este posibil numai în condițiile întăririi permanente a legăturilor cu viața, cu poporul, care creează bunurile materiale, care construiește cu succes comunismul.

8 ianuarie 1959.

Ira Vrabie

BORIS LAVRENIÉV (1891 — 1959)

După încetarea din viață a lui Fedor Gladkov, ziarele au adus vestea unei alte pierderi dureroase pentru literatura sovietică și pentru toți prietenii ei: moartea lui Boris Andreievici Lavreniev.

Bine cunoscut și cititorilor din țara noastră, Lavreniev aparține generației vîrstnice de scriitori sovietici, acelei generații care și-a făcut debutul în literatură cu puțin înainte de 1917, dar a primit cu adevărat botezul focului — și în viață și în scris — în anii furtunoși ai revoluției și ai războiului civil. Drumul lui de creație a fost

indeaproape urmărit și sprijinit de sfaturile și îndrumarea lui Gorki. Intocmai ca și Leonid Leonov, Konstantin Fedin sau Vsevolod Vișnevski, Boris Lavreniev a descoperit, datorită revoluției, adevărata sa menire și în viață și în creație. El a făcut parte din rindurile acelor intelectuali ruși care au înțeles rolul măreț, eliberator, al Marii Revoluții Socialiste din Octombrie și perspectivele uriașe pe care ea le deschidea poporului; Lavreniev a apărat ideile ei și cu arma în mână, pe fronturile războiului civil, și cu condeiul în paginile ziarelor Armatei Roșii sau în filele primelor sale nuvele și povestiri.

Inceputurile literare ale lui Boris Lavreniev îl fac cunoscut în primul rând ca prozator, ca autor de schițe, nuvele și povestiri. În anii 1923—1924, activitatea rodnică a tinărului prozator îl face să câștige un cerc destul de bogat de cititori. Unele din operele sale de atunci (nuvelele „Vântul”, „Al patruzecișunulea”, romanul „Căderea republicii Itl”) au intrat pentru totdeauna în patrimoniul literaturii sovietice, iar nuvela „Al patruzecișunulea” a rămas cut de curînd la o viață nouă, în filmul cu același nume, care s-a bucurat de un binemeritat succes.

Proza lui Boris Lavreniev venea să întărească acest sector al frontului literar din Uniunea Sovietică, care-și revendica în anii 1924—1925, locul cuvenit în ansamblul dezvoltării artelor.

Contemporane cu „Ceapaev”, cu „Torrentul de fier”, cu „Orașe și ani”, nuvelele și povestirile lui Lavreniev se înrudeau cu aceste opere clasice ale literaturii sovietice, atît prin tematica comună — aceea a revoluției — cît și prin năzuința autorului de a crea imaginea noului erou al vremii noi, de a zugrăvi chipul omului constructor al lumii noi.

Desăvîrșirea căutărilor lui Boris Lavreniev în acest domeniu s-a realizat în piesa *Ruptura*. Scrisă, întocmai ca și poemul lui Maiakovski „E bine”, în cinstea celei de a zecea aniversări a lui Octombrie, piesa se inspire din epopeea glorioasă a cruciatului „Aurora” și zugrăvea un moment dramatic din istoria luptelor pentru dărîmarea Rusiei țariste și instaurarea Puterii Sovietice. Alături de *Liubov Iarovaia* de Treniev, sau de *Uraganul* lui Bill Beloterkovski, *Ruptura* a însemnat o cotitură în istoria dramaturgiei sovietice, legată de trecerea de la piese alegorice, abstracte, despre revoluție, la creații cu adevărat realiste, în care imaginea revoluției apare în toată plenitudinea ei.

Succesul uriaș de care s-a bucurat piesa se datora, mai ales, faptului că personajul principal, marinarul Artiom Godun,

aducea o foarte interesantă rezolvare problemei eroului pozitiv, îmbogățind galeria de comuniști, creată de literatura acelor ani, cu o figură tipică, viguroasă și plină de viață.

În anii Marelui Război pentru Apărarea Patriei, activitatea literară a lui Boris Lavreniev a fost deosebit de intensă. Numeroasele nuvele pe care le scrie, precum și piesele *Cintec despre marinarii Mării Negre* și *Pentru cei de pe mare* sînt însuflețite de un adînc patriotism, de dorința fierbinte a scriitorului de a fi părtaș la măreața luptă pe care poporul său o ducea împotriva cîmpitorilor fasciști.

Piesa *Pentru cei de pe mare* (1945) a însemnat un moment nou în evoluția literară a lui Lavreniev, pe drumul său de scriitor realist-socialist. În această piesă cu un puternic și dramatic conflict cu caracter etic, în care se discută despre probleme ca cinstea, onoarea de ofițer sovietic, în care se formulează principii de comportare în vremuri de răscruce, ca cele ale ultimului război, Lavreniev și-a propus și a reușit pe deplin, să înfățișeze bogăția lăuntrică a omului sovietic și superioritatea incontestabilă a moralei comuniste față de morala lumii vechi.

Incepută încă în perioada Marelui Război pentru Apărarea Patriei, activitatea publicistică a lui Lavreniev se desfășoară cu o vigoare sporită în anii de după război, demascînd uneltirile și ațîțările imperialiștilor, toată politica lor de expansiune și cîmpire.

În strînsă legătură cu temele abordate de Lavreniev în articolele sale publicistice, trebuie pusă și piesa *Vocea Americii* (1949) în care scriitorul denunță politica ațîțătorilor la un nou război. În același timp, prin figura căpitanului Walter Kidd și a lui Macdonald, scriitorul arată că oamenii cinstiți din America au început să înțeleagă politica dusă de cercurile conducătoare din S.U.A. și au hotărît să-și ridice glasul întru apărarea păcii și libertății.

Piesa *Vocea Americii* a însemnat o contribuție prețioasă a lui Lavreniev, și a literaturii sovietice în genere, la cauza păcii, la demascarea uneltirilor războinice ale imperialiștilor.

Moartea l-a surprins pe Boris Lavreniev în plină activitate, cu manuscrise ce-și așteptau definitivarea sau ultima revizuire, cu planuri și idei ce urmau să se întrupeze în imagini și personaje. L-a surprins ca pe un ostaș la postul său de luptă, stînd de veghe asupra destinilor literaturii sovietice, de care a fost atît de puternic legat de-a lungul întregii sale vieți.

Tatiana Nicolescu